

Delårsrapport 2023

Kultur- och bildningsnämnd

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	4
2 Vision och värdegrund	5
3 Händelser av väsentlig betydelse	5
4 Uppföljning av resultatmål	6
4.1 Ökad kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället	6
4.1.1 Stärka folkhögskolorna som en betydelsefull aktör för att fler människor ska nå arbetsmarknaden	9
4.1.2 Digital utveckling inom folkhögskolornas alla verksamheter	9
4.1.3 Stärka och utveckla skolornas verksamhet inom området hållbar utveckling	9
4.1.4 Att vara en attraktiv resurs för kommuner och andra aktörer, i att genomföra utbildningsuppdrag	9
4.1.5 Dialog med Studieförbunden och Geijerskolan om folkbildningens utveckling i länet	10
4.2 Ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och fokus på ökad kulturell delaktighet och eget skapande	11
4.2.1 Främja barn och ungas möten med konst och kultur	12
4.2.2 Stärka barn och ungas inflytande och delaktighet utifrån barnkonventionen	13
4.2.3 Stärka det ideella kulturlivet och arrangörskapet	13
4.2.4 Stärka kulturskaparnas villkor	14
4.2.5 Utveckla det stödjande arbetet mot företag inom kulturella och kreativa näringar och besöksnäringen	14
4.2.6 Utveckla samordning och strategisk samverkan inom området kultur, hälsa och folkhälsa	14
4.2.7 Fördjupa samverkan mellan arkiven i Arkivcentrum och andra aktörer för att öka kunskapen om arkiven, inspirera till studier och forskning och utveckla den publika och arkivpedagogiska verksamheten	15
4.3 Stärkt folkhälsa och folkhälsoarbete med fokus på förutsättningar för hälsa	16
4.3.1 Skapa en struktur för regionalt stöd för länets folkhälsoaktörer	18
4.3.2 Utveckla samverkan med andra regionala utvecklingsarbeten som påverkar folkhälsan	18
4.3.3 Kommunikation Region Värmlands folkhälsostrategiska plan	18
4.3.4 Beskriva och kommunicera innebörden av strategiskt folkhälsoarbete	18
4.3.5 Använda uppföljningsstrukturen för den folkhälsostrategiska planen	18
4.3.6 Följa upp, utvärdera och mäta folkhälsoarbete även i ekonomiska termer för att belysa effektivitet och kvalitet i hälsofrämjande arbete	18
4.4 Hållbar organisation - Hållbart arbetsliv	19
4.5 Hållbar organisation - Ekonomi i balans	20
4.6 Hållbar organisation - Minskat miljöavtryck	21
4.7 Hållbar organisation - Respektfulla möten	22

4.8	Tydligare styrning och ledning av regionens arkivhantering	23
5	Uppföljning av nämndplan och andra politiska uppdrag	24
5.1	Kultur- och bildningsnämndens fokusområde/inriktning för år 2023	24
5.1.1	Digitalisering.....	24
5.1.2	Hållbarhet utifrån Agenda 2030	24
5.1.3	Kultur, hälsa och folkhälsa - i samverkan	24
5.1.4	Ledarutveckling kopplat till effektmålet hållbar organisation	24
5.1.5	Motverka utanförskap och ofrivillig ensamhet.....	24
5.1.6	Motverka långsiktiga konsekvenser av covid-19 inom nämndensansvarsområden utifrån gjorda analyser.....	24
6	Arbete med personal- och arbetsmiljöfrågor	25
7	Nämndanalys	25
8	Internkontroll	25

1 Sammanfattning

Verksamheterna inom förvaltningsområdet kultur och bildning har hittills under 2023 i huvudsak följt sina planer. Den ekonomiska situationen under året och förväntan om fortsatt minskande ekonomiskt utrymme har dock medfört förändringar i utförandet i och med personalneddragningar och andra åtgärder för kostnadsreduktion. Här följer en kort sammanfattning av aktiviteter utifrån Kultur- och bildningsnämndens uppdrag till förvaltningen.

Folkbildning

Region Värmlands fem folkhögskolor arbetar efter den av kultur- och bildningsnämnden, tillika folkhögskolornas styrelse, antagna strategiska folkhögskoleplanen. Region Värmland beslutar också om verksamhetsbidrag till studieförbunden i Värmland.

Bland skolornas deltagare finns många unga och personer i yrkesverksam ålder som har mycket kort formell utbildning. Då det av arbetsmarknaden generellt ställs hårda krav på utbildning har dessa personer ofta svårare än andra att finna jobb och etablera sig på arbetsmarknaden. Vid vårterminens slut hade 76 procent av de studerande fått behörighet till yrkes- och högskolestudier. Skolorna arbetar kontinuerligt med insatser för att öka andelen utrikesfödda, särskilt på de långa särskilda kurserna och statistiken visar att de insatser som gjorts har resulterat i att andelen utrikesfödda har ökat.

Andelen uppdragsutbildningar har minskat från 2022. En bidragande faktor till minskningen är att Folkbildningsrådets extra satsning på yrkesutbildningar på folkhögskolor under pandemin avslutats.

Region Värmlands folkhögskolor arbetar med jämställdhetsintegrering för att bidra till det övergripande jämställdhetspolitiska målet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Skolorna kommer, med början i höst, att påbörja arbetet med att bli HBTQI-diplomerade.

En marknadsföringsplan upprättas under året med syfte är att ge stöd till skolornas arbete med att stärka sina profiler, att vara attraktiva och konkurrenskraftiga.

Ökad digitalisering bidrar till ökad tillgänglighet till folkbildningen, bättre tekniska lösningar och anpassningar till enskildes behov. Ett arbete med automatisering av administrativa processer har startat. Skolorna bidrar på olika sätt till att stärka deltagarnas förutsättningar för att inhämta, kommunicera, interagera och producera digitalt. Det handlar om möjligheter, rättigheter och skyldigheter som följer med en digital tid men också om samhällstjänster, utbildningssystemet och utvecklingen av arbetsmarknaden.

Kultur

Kulturavdelningens verksamhet utgår ifrån Region Värmlands kulturplan.

Kultur- och bildningsnämnden fördelar statens bidrag till regional kulturverksamhet inom ramen för samverkansmodellen. Totalt fördelades 63 803 000 kronor 2023. Region Värmland fördelar även egna verksamhetsbidrag, 2023 fördelades drygt 55 000 000 kronor till 34 olika verksamheter, varav åtta inom samverkansmodellen. Tillsammans syftar dessa bidrag till att skapa en god infrastruktur, med ett brett och mångfasetterat kulturutbud i hela Värmland. För att förenkla för sökande och säkra den interna handläggningen av ansökningar infördes en e-tjänst för ansökningar om projekt- och arrangemangsstöd vid den första utlysningen 2023.

Kultur- och bildningsnämnden har för 2023 avsatt extra pengar för satsningar på läsfrämjande, barn och ungas jämlika tillgång till kultur och ungas möjligheter att prova på konstnärliga yrken som sommarjobbare.

Kulturavdelningens insatser har bidragit till att arenor för filmvisning har fortsatt stärkts, liksom bibliotekens kulturella verksamhet. Arbetet för att stärka bibliotekens roll i att stärka medie- och informationskunnighet har däremot till viss del pausats med anledning av den ekonomiska situationen. Likaså arbetet med att stödja bibliotekens digitala transformation och människors digitala delaktighet.

Ett annat viktigt utvecklingsområde är att stärka stödet till KKN-sektorn, vilket sker genom att etablera en ansvarsfördelning mellan kulturen och regionens näringslivsutvecklande verksamhet.

Kulturavdelningen arbetar för att stötta en god regional infrastruktur för kulturen i Värmland för delaktighet och tillgång till ett mångfasetterat kulturutbud av god kvalitet i hela Värmland, vilket också bidrar till att arbetstillfällen skapas för professionella kulturskapare. Kulturavdelningen har också gett stöd till breddade insatser för talangutveckling.

Pandemin innebar stora svårigheter för flera delar av det professionella kulturlivet. Det är nu viktigt att

följa utvecklingen i branschen för att vid behov vidta åtgärder. Kulturavdelningen följer analyser och rapporter samt har löpande dialog med kulturverksamma i Värmland.

Kulturpolitikens mål är ofta abstrakta och övergripande och därför svåra att mäta. Från och med våren 2023 tar dock kulturavdelningen fram en särskild uppföljning av kulturplanen som utgår från planens mål.

Folkhälsa

Inom folkhälsoupdraget pågår samverkan med kommuner och civilsamhället som syftar till fortsatt utveckling av det gemensamma arbetet. Genom detta arbete ökar kunskapen om aktörernas betydelse för hälsans utveckling. Utvecklingsarbetet *jämlik barnhälsa* tillsammans med några av länets kommuner och civilsamhällets organisationer har också lett till att beslutfattare fått ökad kunskap om förutsättningar för hälsa.

Behov hos länets aktörer undersöks för att bygga en hållbar och behovsanpassad stödstruktur för det strategiska folkhälsoarbetet. Fortsatt utveckling av samverkan sker med idéburen sektor genom *Överenskommelsen Värmland*, projekt- och verksamhetsbidrag till idéburen sektor samt samverkan genom IOP och samverkansavtal. Dialog förs med länets kommuner om behov av stöd och möjligheter till samverkan i folkhälsoarbete genom nätverk för suicidprevention och goda levnadsvanor för barn och unga, samverkansprocesser inom jämlik barnhälsa samt planering för gemensam analys och dialog kring *Liv och hälsa*-data på kommunnivå. Dialogen med Länsstyrelsen är intensifierad utifrån folkhälsoupdraget på regional nivå.

Under våren har det skapats ökade möjligheter att mäta effekter av bidragsgivning inom *God och jämlik hälsa* och *Funktionsrätt*.

Folkhälsoavdelningen medverkar i och driver ett flertal processer som krockar i andra utvecklingsarbeten som pågår inom och utanför Region Värmland så som *Nya Perspektiv*, *God och nära vård*, *Jämlik barnhälsa*, *Värmlandsstrategin* och kunskapsstyrningen. Arbetet med att hitta strukturer och kommunikationsvägar för att skapa synergier och samverkan mellan andra regionala utvecklingsarbeten pågår och underlättas av en renodling av folkhälsoavdelningens uppdrag.

Kunskapshöjande aktiviteter om Regions Värmlands *Folkhälsostrategiska plan* och om innebörden av strategiskt folkhälsoarbete sker inom Region Värmland och med samverkansaktörer. Folkhälsoveckan är här en viktig plattform. Filmen "Tack" har fått bred användning som dialogunderlag.

En struktur tas fram under året inför uppföljning av den folkhälsostrategiska planen under 2024.

2 Vision och värdegrund

Region Värmlands vision är *Livskvalitet i världsklass*. Med utgångspunkt från invånarnas behov medverkar Region Värmland till att främja en hållbar utveckling i hela Värmland och att göra länet ännu mer attraktivt att bo, verka i och besöka. Genom att alla medarbetare arbetar för att nå de beslutade effektmålen styr Region Värmland i rätt riktning för att nå visionen och, genom det, mot en långsiktig utveckling för värmlänningarna.

Region Värmlands värdegrund *För alla i Värmland* syftar till att alla i länet ska må bra och att regionen ska vara både attraktiv och konkurrenskraftig. Genom värdegrunden skapas en gemensam kultur som ska vara alla medarbetares kompass i det dagliga arbetet i en lärande process med mål och uppföljning. Värdegrunden skapar ett underlag till diskussion, dialog och engagemang.

3 Händelser av väsentlig betydelse

Folkbildning

Under pandemin tilldelade staten extra deltagarveckor till folkhögskolornas allmän och särskild kurs. De upphörde vid årsskiftet och det har medfört personalreducering på Region Värmlands folkhögskolor.

Folkhälsa

Folkhälsoområdet utgör nu en egen avdelning under Kultur- och bildning. Detta efter en

omorganisering där övriga delar av avdelningen Hållbar utveckling flyttades till Regionledningskontoret.

Kultur

Den ekonomiska situationen har medfört att tjänster vakanssätts inom kulturavdelningen, vilket innebär att vissa aktiviteter pausas.

4 Uppföljning av resultatmål

4.1 Ökad kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället

I enlighet med SKR:s folkbildningspolitiska program har staten, regioner och kommuner ett gemensamt ansvar för att bidra till finansiering av folkbildningen. Förutom att regionen är huvudman för fem egna folkhögskolor har kultur- och bildningsnämnden i uppdrag att besluta om verksamhetsbidrag till studieförbunden i Värmland, verksamhetsbidrag till Geijerskolan, länets rörelsedrivna folkhögskola och bidrag i form av mobilitetsstöd för studier på folkhögskolor runt om i landet.

Region Värmlands folkhögskolor planerar och arbetar efter den av nämnden, tillika folkhögskolornas styrelse, antagna strategiska folkhögskoleplanen. Planen beskriver de omvärldstrender och planeringsförutsättningar som ligger till grund för skolornas inriktning, strategiska målsättningar och prioriterade utvecklingsinsatser och ligger i linje med övergripande nationella folkbildningspolitiska planer och mål. Uppföljning av utvecklingen över tid sker med stöd av en mätplan.

Sammantagen bedömning är att Region Värmlands folkskolor under perioden har utvecklats i linje med den strategiska folkhögskoleplanens inriktning och strategiska målsättning. På grund av den rådande samhällsutvecklingen står skolorna inför stora utmaningar som de aktivt arbetar för att identifiera och sedan utveckla sin verksamhet för att möta upp. Målets indikatorer redovisas för helår och kommer över tid kunna visa mer precist i vilken riktning utvecklingen går så att måluppfyllelsen kan bedömas. Planerade aktiviteter status pekar mot att resultatmålet **Ökad kunskap för personlig utveckling och delaktighet i samhället** uppnås för helåret 2023.

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Fördelning mellan kvinnor och män som deltar i Region Värmlands folkhögskolors verksamhet				
Kommentar Indikator mäts på helår. Vårterminens statistik visar att skolornas kurser på folkbildningsanslaget ligger kvar på samma fördelning som helåret 2022 med 59 procent kvinnor och 41 procent män.				

<p>Andel personer med utländsk bakgrund som deltar i Region Värmlands folkhögskolors verksamhet</p>					<p>20</p>
<p>Kommentar Indikator mäts på helår. Vårterminens kurser på folkbildningsanslaget var andelen deltagare med utländsk bakgrund drygt 24 procent. På skolornas Allmän kurs låg andelen högre, 35 procent jämfört med Särskild kurs som hade 21 procent.</p>					
<p>Andelen studerande på Region Värmlands folkhögskolor som når sina behörigheter/studiemål</p>					<p>85 %</p>
<p>Kommentar Indikator mäts på helår. Folkhögskolornas Allmän kurs ger deltagarna möjlighet att studera och få behörighet till högskole- eller yrkeshögskolestudier. 76 procent av vårterminens deltagare, av totala antalet planerade, erhöll grundläggande behörighet till högskola eller yrkeshögskola. Av dem var 54 procent kvinnor och 46 procent män.</p>					
<p>Uppföljning av studieförbundens och Geijerskolans verksamhetsberättelser utifrån beslutade riktlinjer för verksamhetsbidrag</p>					
<p>Kommentar Ansökan till Region Värmlands verksamhetsbidrag till studieförbund och Geijerskolan sker under hösten. Inrapportering och verksamhetsuppföljning görs i samband med ansökan och uppföljning görs på helår.</p>					

Region Värmlands folkhögskolors andel uppdrag utbildningar av totalt genomförda deltagarveckor som bidrar till de strategiska målen					
<p>Kommentar Indikator mäts på helår. Utfallet för vårterminen är det sammanlagda värdet för skolornas uppdrag 4,8 procent. Färre statliga riktade arbetsmarknadsinsatser som riktar sig till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden gör att vårens uppdragsutbildningar har minskat.</p>					

Aktiviteter	Status
<p>Säkerställa och arbeta aktivt med kompetensförsörjning för regionens folkhögskolor</p> <p>Kommentar Skolorna fortsätter att arbeta efter Region Värmlands folkhögskolors strategiska kompetensförsörjningsplan, antagen av styrelsen 2022. Planen beskriver strategier, statistik och analys över ålders- och könsfördelning av skolornas olika yrkeskategorier. Den beskriver också de omvärldstrender och planeringsförutsättningar som skolorna arbetar med sin kompetensförsörjning samt rutiner och mall för planering.</p>	 Pågående
<p>Utveckla studiemiljön på regionens folkhögskolor</p> <p>Kommentar Skolorna bidrar på olika sätt till att stärka deltagarnas förutsättningar för att inhämta, kommunicera, interagera och producera digitalt. Det handlar om möjligheter, rättigheter och skyldigheter som följer med en digital tid men också om samhällstjänster, utbildningssystemet och utvecklingen av arbetsmarknaden. Arbetet med att implementera Office365 på skolans utbildningar fortsätter.</p>	 Pågående
<p>Stärka arbetet med mångfald</p> <p>Kommentar Andelen utlandsfödda på kurser inom folkbildningsanslaget har stadigt ökat sedan 2017. Skolorna arbetar kontinuerligt med insatser för att öka andelen utrikesfödda, särskilt på de långa särskilda kurserna och statistiken visar att de insatser som gjorts har resulterat att andelen utrikesfödda har ökat på de särskilda kurserna. En konstkursvecka för målgruppen utlandsfödda har genomförts under våren i samverkan med ett studieförbund. En normkritisk workshop har genomförts, och antagningsrutinerna har setts över som visar att skolans antagningskriterier inte missgynnar någon specifik diskrimineringsgrupp. Skolorna har påbörjat arbetet med HBTQI-certifiering.</p>	 Pågående
<p>Stärka folkhögskolan som särlart</p> <p>Kommentar En folkbildningsbank har implementerats, innehållande en samling filmer och kurser i de olika folkhögskoledimensionerna så som demokrati, folkhögskolans idé, bildning etc. Kurser skapas och läggs till alltefter verksamhetens behov. Vårterminen hade temat jämställdhet. Kommande teman som är planerade är Kultur och Agenda2030. Banken fylls på kontinuerligt utifrån teman kopplade till folkhögskolornas särlart.</p>	 Pågående

Utveckla metoden portföljstyrning (digitalisering)

Pågående

Kommentar Region Värmlands folkhögskolor genomför olika projekt/aktiviteter som bidrar till utveckling av den pedagogiska verksamheten samt specifikt kopplat till enskilda profilkurser. Digitala utvecklingsarbetet bidrar till ökad tillgänglighet till folkbildningen, bättre tekniska lösningar och anpassningar till enskildes behov. Planering av översyn av automatisering av administrativa processer har startat.

4.1.1 Stärka folkhögskolorna som en betydelsefull aktör för att fler människor ska nå arbetsmarknaden

Bland skolornas deltagare finns många unga och personer i yrkesverksam ålder som har mycket kort formell utbildning. Då det av arbetsmarknaden generellt ställs hårda krav på utbildning har dessa personer ofta svårare än andra att finna jobb och etablera sig på arbetsmarknaden. Folkhögskolans allmänna och särskilda kurser stärker deltagarnas förutsättningar till fortsatta studier och på arbetsmarknaden. På vårens allmänna och särskilda kurs var drygt 59 procent av de studerande under 30 år. Vid vårterminens slut hade 76 procent av deltagarna fått behörighet till yrkes- och högskolestudier.

4.1.2 Digital utveckling inom folkhögskolornas alla verksamheter

Skolorna bidrar på olika sätt till att stärka deltagarnas förutsättningar för att inhämta, kommunicera, interagera och producera digitalt. Det handlar om möjligheter, rättigheter och skyldigheter som följer med en digital tid men också om samhällstjänster, utbildningssystemet och utvecklingen av arbetsmarknaden. En IT-grupp, bestående av personal och deltagare, träffas kontinuerligt för att komma med idéer om nya lösningar och förbättringar.

Utbildningar för personal och deltagare i Office365 samt i användandet av det digitala mötesverktyget Teams har fortsatt under våren. Gamingkvällar har arrangerats, man har arbetat med nätverkskapande med andra aktörer har och varit på studiebesök. I början på året fick deltagare på allmän kurs med hjälp av Virtual Reality-utrustning besöka Virtual Reality-utställningen *Plundring* - skapad av Forum för levande historia.

Det skolövergripande nätverket för digitalisering har träffats regelbundet under våren.

Ett kompetensutvecklingsarbete i Artificiell Intelligence (AI) har påbörjats. AI är ett teknikområde som på sikt kommer att kräva stor medvetenhet i ämnet bland personalen.

4.1.3 Stärka och utveckla skolornas verksamhet inom området hållbar utveckling

Källsortering har införts på många av skolornas enheter och arbetet fortsätter under hösten.

Region Värmlands folkhögskolor arbetar aktivt med jämställdhetsintegrering för att bidra till det övergripande jämställdhetspolitiska målet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhetsarbetet omfattar både den egna organisationen och de studerande. Skolorna har under ett par år drivit ett skolgemensamt nätverk för jämställdhetsarbetet som syftar till att kartlägga nuläge och behov av utveckling på skolorna. Nätverket kommer att under hösten omformas och fortsättningsvis arbeta med fokus på HBTQI-frågor. Skolorna kommer, med början i höst, att påbörja arbetet med att bli HBTQI-certifierade. Skolorna arbetar också aktivt med insatser för att utjämna skillnaderna och det har över längre tid resulterat i en jämnare könsfördelning. På kortare sikt ser vi dock en ökning av gapet mellan andelen kvinnor och män. Fördelningen på skolornas kurser, på ordinarie folkbildningsanslag, mäts årligen och skiljer sig skolorna emellan och mellan enstaka kurser, där det finns en större differens mellan könen på skolornas Särskild kurs. Under vårterminen var fördelningen på skolornas kurser på statsbidragsanslaget 59 procent kvinnor och 41 procent män vilket är något sämre jämfört med vårterminen 2022, då fördelningen var 54 procent kvinnor och 46 procent män.

4.1.4 Att vara en attraktiv resurs för kommuner och andra aktörer, i att genomföra utbildningsuppdrag

Andelen uppdragsutbildningar har minskat från 2022 och skillnaderna mellan skolorna är stor. En bidragande faktor till minskningen är ett resultat av Folkbildningsrådets beslut, som antogs i juni 2022, om att de från och med 2023 och framåt inte längre fortsätter med den extra satsning på yrkesutbildningar på folkhögskolor som påbörjades under pandemin. Andra faktorer som påverkat minskningen är att uppdragen från Arbetsförmedlingen och andra aktörer har minskat eller helt

uteblivit. Ett arbete med att upprätta en strategisk marknadsföringsplan startades under våren där skolornas ledning, medarbetare och deltagare har varit involverade i framtagandet av ett underlag. Planens syfte är att ge stöd till skolornas utvecklingsarbete; att stärka sina profiler och att vara attraktiva och konkurrenskraftiga.

4.1.5 Dialog med Studieförbunden och Geijerskolan om folkbildningens utveckling i länet

Uppföljning av studieförbunden och rörelsefolkhögskolan Geijerskolan sker genom återkommande dialoger samt genom inrapportering av statistik för 2022 i samband med verksamhetsansökningar under hösten. Regionens företrädare har under våren besökt studieförbunden samt deltagit i ett möte med Folkbildarna i Värmland (ett samarbete mellan samtliga studieförbund och SISU i Värmland) för dialog om aktuella frågor.

4.2 Ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och fokus på ökad kulturell delaktighet och eget skapande

Kultur- och bildningsnämnden fördelar statens bidrag till regional kulturverksamhet inom ramen för samverkansmodellen. Totalt fördelades 63 803 kronor 2023. Bidragsgivningen syftar till att regionen i samverkan med staten och kommunerna ska säkra en väl fungerande kulturell infrastruktur i regionen. Region Värmland fördelar även egna verksamhetsbidrag, 2023 fördelades drygt 55 000 000 kronor till 34 olika verksamheter, varav åtta inom samverkansmodellen. Tillsammans syftar dessa bidrag till att skapa en god infrastruktur, med ett brett och mångfasetterat kulturutbud i hela Värmland. En viktig pusselbit för delaktighet i hela Värmland är även studieförbundens kultur- och cirkelverksamhet.

Arbetet med kulturplanen fortgår. Särskilda satsningar för att stärka barn och ungas delaktighet och tillgång till kultur har gjorts under flera år. Under 2023 förstärker kultur- och bildningsnämnden med totalt 1 250 000 kronor för att möjliggöra kulturresor för skolor, fullfölja med en extra gåvobok för små barns språkutveckling och för att stärka *Drömsommarjobbet*. Arbetet med att ta fram en modell för subventionssystem som långsiktigt kan öka barn och ungas jämlika förutsättningar för tillgång och deltagande har fortsatt under 2023. Flera aspekter måste dock vägas in så att det samtidigt kan stärka kulturverksamheter av olika slag på ett likvärdigt sätt.

Sedan pandemirestriktionerna upphävdes har kulturlivet kunnat återuppta sin ordinarie verksamhet. Tendensen är att publiken visserligen återkommit i hög utsträckning men att många kulturverksamheter fortfarande inte har återfått publik på samma nivåer som före pandemin. För kultur- och bildningsnämndens mål innebär dock restriktionernas upphörande att kulturavdelningen kan arbeta med full kraft för att stötta ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och fokus på kulturell delaktighet och eget skapande.

Kulturpolitikens mål är ofta abstrakta och övergripande och därför svåra att mäta. Från och med våren 2023 tar dock kulturavdelningen fram en särskild uppföljning av kulturplanen som utgår från planens mål. Rapporten ska ge en överblick över utvecklingen på kulturområdet ur ett bredare perspektiv. Uppföljningen baseras på indikatorer som vid enstaka tillfällen inte ger så mycket information, men över tid kommer de att kunna visa i vilken riktning utvecklingen går och därmed öka möjligheten att bedöma måluppfyllelsen.

Bidrag till projekt har beviljats i alla länets 16 kommuner och därmed visar en av målets indikatorer på måluppfyllelse.

Indikatorer		Utfall	Mål
Beviljade bidrag till projekt och/eller arrangemang i antal kommuner		16 st	12

Indikatorer		Utfall		Mål
<p>Återrapportering till Kulturrådet av statsbidrag inom samverkansmodellen</p>				Uppfyllt
<p>Kommentar Återrapporteringen har genomförts av alla berörda verksamheter, Kulturavdelningen har granskat uppgifterna från externa verksamheter. Redovisningen godkändes av kultur- och bildningsnämnden vid sammanträdet den 13 juni.</p>				
<p>Uppföljning av Värmlands kulturplan (Årlig rapport i ett av nämnden fastställt format)</p>				Uppfyllt
<p>Kommentar En uppföljning av Värmlands kulturplan har sammanställts. Rapporten godkändes av kultur- och bildningsnämnden den 13 juni.</p>				

Aktiviteter	Status
<p>Bidra till att implementera Värmlands kulturplan</p> <p>Kommentar Kulturavdelningens verksamhet utgår ifrån gällande kulturplan och ett stort arbete har genomförts för att omsätta planens mål till konkreta insatser för hela perioden som kulturplanen gäller. Insatserna finns dels samlade under kultur- och bildningsnämndens lokala mål men också under ett antal mål som finns i kulturavdelningens egen verksamhetsplan. Kultur- och bildningsnämnden har för 2023 avsatt extra pengar för satsningar för läsfrämjande, barn och ungas jämlika tillgång till kultur och ungas möjligheter att prova på konstnärliga yrken som sommarjobbare. Annat utvecklingsarbete som strävar till att implementera kulturplanen är att stärka stödet till KKN-sektorn, vilket sker genom att etablera en ansvarsfördelning mellan kulturen och regionens näringslivsutvecklande verksamhet. Löpande arbetar kulturavdelningen för att stötta en god regional infrastruktur för kulturen i Värmland för delaktighet och tillgång till ett mångfasetterat kulturutbud av god kvalitet i hela Värmland. Arbetet fortlöper enligt planeringen.</p>	<p>Pågående</p>

4.2.1 Främja barn och ungas möten med konst och kultur

Under 2022 inleddes ett arbete med att ta fram en modell för ett långsiktigt subventionssystem för att bredda kommunernas valmöjligheter och för att komplettera det statliga stödet inom *Skapande skola* och kommunernas egna insatser med ett regionalt stöd. Ett förslag har tagits fram i samråd med ett flertal referensgrupper både från skolans verksamheter och kulturskapare. Även barn och unga har

varit delaktiga i processen. Ett arbete med kommunikationsplan pågår och ett förankringsarbete på politisk nivå har genomförts under våren 2023. En förutsättning för införande av subventionssystem är att budget kan avsättas vilket ännu inte är klart. Förberedelser pågår för att möjliggöra ett införande i flera steg och på olika nivåer utifrån de beslut om budget som fattas.

I avvaktan på eventuellt införande av subventionssystem för barn och ungas tillgång till kultur, och som uppföljning av insatser som gjordes under pandemiåren, har kultur- och bildningsnämnden avsatt 800 000 kronor till ett resestöd som kulturverksamheter med regionalt stöd kan söka.

Kulturavdelningen arbetar med ett brett spektrum av stöd riktat till förskolor och skolor för att främja barn och ungas möten med konst och kultur. Olika insatser för att tillgängliggöra dessa är bland annat stärkt skolbio, teknikstöd, utbudsdagar, Mediecenters utbud samt evenemang som *Värmlands bokfestival*.

Arbete görs även för att utveckla läs- och skrivförståelse för unga genom att bland annat stärka och utveckla samverkan mellan läsfrämjare i form av ett nytt initiativ; konferensen *Läsglöd* som kommer vara en årlig branschdag. Vidareutveckling sker av den läsfrämjande infrastrukturen som skapats för små barn genom insatsen *Förundran - Bokstart i Värmland*. En bred professionssatsning har genomförts för personal inom bibliotek, förskola, öppen förskola och barnhälsovård.

4.2.2 Stärka barn och ungas inflytande och delaktighet utifrån barnkonventionen

Region Värmland har sedan 2018 en modell för dialog med unga som stöd för kulturverksamheter (och andra verksamheter) som vill öka barn och ungas delaktighet och ge barn och unga inflytande över innehåll, utbud och verksamhet. Det finns intresse bland verksamheterna att arbeta enligt modellen men ytterligare insatser behövs för ökad spridning och implementering.

Kulturavdelningen arbetar med olika metoder för stärka att barns och ungas möjligheter att komma till tals i kulturutbudet genom till exempel en skolbio-grupp som väljer filmer och skriver filmrecensioner, barn på bibliotek som väljer gåvobok i Värmland och delaktiga ungdomar som planerat slöjdaktiviteter.

För att öka kunskapen om *Barnkonventionen* samt aktualisera och diskutera frågeställningar ur olika perspektiv genomförde kulturavdelningens strateg med ansvar för barn och unga en intern workshop med hela avdelningen i juni 2023.

4.2.3 Stärka det ideella kulturlivet och arrangörskapet

För att förenkla för sökande och säkra den interna handläggningen av ansökningar infördes en e-tjänst för ansökningar om projekt- och arrangemangsstöd vid den första utlysningen 2023. Samverkan med IT-avdelningen har startats för att öka graden av digitalisering av de olika momenten som ingår i ansökningsprocesserna, och för digitalisering av fler stöd. En ny ansökningsblankett för verksamhetsbidrag för kulturverksamheterna inom kultursamverkansmodellen har tagits fram för säkrare och mer transparent handläggning och förbättrad ansökan till Kulturrådet. Blanketten gäller från och med ansökan inför 2024.

För många aktörer går mycket stor kraft åt till att hitta finansiering för sin verksamhet. Som ett led i att underlätta detta arbete genomför Region Värmland i samarbete med Västra Götalandsregionen därför en årlig informationsdag om de stöd som finns att söka, ett koncept som visat sig framgångsrikt och som därför vidareutvecklas i dialog med intressenterna.

Arenor för filmvisning har fortsatt stärkts, bland annat genom ett nytt interregionalt mentorskapsprojekt för mindre biografier.

Stort arbete har gjorts för att stärka arrangörskapet genom att stärka bibliotekens kulturella verksamhet. Exempelvis har insatsen *Du är historisk* påbörjats - ett samarbete med Arkivenheten och Föreningsarkivet i Värmland, Stockholm kvinnohistoriska och kommuner. Projektet *Biblioteket som demokratisk arena* pågår med bland annat residensvistelser på bibliotek, samt även ett residens på arkiven för gestaltning av tystad kvinnohistoria. Arrangörsstöd har fortsatt beviljats till bibliotek.

Avdelningen har genomfört stora insatser för att främja samarbete och erfarenhetsutbyte, kompetens och verksamhetsutveckling samt kvalitet kopplat till folkbiblioteken. Exempelvis har ett utbildningspaket tagits fram tillsammans med andra regioner inom alla nationella minoriteter samt urfolket samerna.

Arbetet för att stärka bibliotekens roll i att stärka medie- och informationskunnighet har till viss del pausats med anledning av den ekonomiska situationen. Likaså arbetet med att stödja bibliotekens digitala transformation och människors digitala delaktighet.

4.2.4 Stärka kulturskaparnas villkor

Pandemin innebar stora svårigheter för flera delar av det professionella kulturlivet. Det är nu viktigt att följa utvecklingen i branschen för att vid behov vidta åtgärder. Kulturavdelningen följer analyser och rapporter samt har löpande dialog med kulturverksamma i Värmland. En presentation förbereds för kultur- och bildningsnämnden som underlag för fortsatt arbete med frågan.

Kulturskaparnas villkor är en grundförutsättning för kulturen och kulturens roll i samhället. Region Värmland bidrar genom sina insatser för att främja kultur också till att arbetstillfällen skapas för professionella kulturskapare genom att de anlitas för uppdrag inom kulturens kärnkompetenser. Det innefattar bland annat ersättning till mentorer för mentorskapsprogram, insatser för kompetensutveckling, olika utvecklingsuppdrag, arvoden för residensvistelser, handledare inom drömsommarjobbet samt ersättningar för kulturpedagogiskt arbete och arrangörsstöd till bibliotek.

Kulturavdelningen har stöttat kulturskapare genom breddade insatser för talangutveckling genom bland annat skrivnätverk, vidareutveckling av *Värmland skriver*, talangutvecklingsprogrammet *Doc out west* samt ett nytt initiativ i form av ett dansungdomskompani. Även mentorskap och kompetensutveckling har genomförts i form av bland annat en längre kurs i offentlig konst för konstnärer. Flertalet residensvistelser har pågått, till exempel *Rural Movements*, slöjdr residens i finngården Mattila, *Falnande språk*, som hade avslutande utställning i Finnskogscentrum, ett residens på arkiven samt tre biblioteksresidens.

4.2.5 Utveckla det stödjande arbetet mot företag inom kulturella och kreativa näringar och besöksnäringen

En förutsättning för det stödjande arbetet mot företag inom KKB-sektorn¹ är att ansvaret bärs gemensamt mellan kulturavdelningen och regional utveckling. Samarbetet mellan avdelningarna har stärkts och ett arbete med att skapa en gemensam kunskapsbild, på såväl tjänstepersons- som politikernivå, pågår.

Kulturavdelningen har arbetat vidare med den regionala rollen som mellanhand mellan kulturskapare och beställare/publik. Under året har det utvecklats i form av bland annat att Värmlands biografnätverk numer äger ett distributionsbolag, en Littexpo-webbuttbildning för mindre förlag i Sverige i samarbete med Kulturrådet samt att vi sett över möjligheterna att gå med i Spok - en mötesplats för konstnärer och tillverkningsindustri.

4.2.6 Utveckla samordning och strategisk samverkan inom området kultur, hälsa och folkhälsa

Kultur och hälsa är ett område där alla kulturverksamheter kan spela roll. För verksamheterna inom kultursamverkansmodellen har flera haft riktade projekt och insatser av olika slag. Men det är viktigt att erfarenheterna av dessa sprids. Kulturavdelningen planerar att genomföra ett erfarenhetsutbyte mellan verksamheterna som utgångspunkt för stärkt utveckling.

Kulturavdelningen har arbetat intensivt med att vidareutveckla den läsförande infrastruktur som skapats regionalt för små barns språkutveckling, en gemensam insats för bibliotek, förskola, öppen förskola och barnhälsovård i Värmland.

---

¹ KKB – kulturella och kreativa branscher, företag med kulturskapande eller kreativa processer som sin affärsidé eller som sin råvara.

Konferensen/branschdagen *Läsglöd* genomfördes för första året i syfte att stärka samarbetet mellan olika läsfrämjande aktörer.

Dialog pågår mellan Region Värmland och Region Örebro län angående *Dans för hälsa*.

Kulturavdelningen är delaktiga i arbetet med att motverka utanförskap och ofrivillig ensamhet och har bland annat ökat bibliotekens kompetens gällande kognitiv tillgänglighet, stöttat insatsen *Läsglädje för äldre* där vi tillsammans med folkbildningen stöttar läsande volontärer. Ambitionen att bygga vidare på tidigare satsning *Biblioteket som resurs för äldreomsorgen* har pausats på grund av förutsättningar inom omsorgen.

4.2.7 Fördjupa samverkan mellan arkiven i Arkivcentrum och andra aktörer för att öka kunskapen om arkiven, inspirera till studier och forskning och utveckla den publika och arkivpedagogiska verksamheten

Planerat kungens besök i Karlstad i samband med sina 50 år på tronen i form av en scenisk framställning av Karlstads historia vid Almentorget. Framställningen framförs av deltagare från Arkivcentrum. Drivit projekt tillsammans med externa aktörer för att belysa kvinnors avtryck i arkiven och hur det har format historien.

4.3 Stärkt folkhälsa och folkhälsoarbete med fokus på förutsättningar för hälsa

Inom det folkhälsostrategiska uppdraget pågår processer i samverkan med kommuner och civilsamhället som syftar till kunskapshöjning, kunskapsinhämtning, kartläggning och analys, utvärdering och uppföljning, metodutveckling, strukturerad samverkan och fortsatt utveckling av det folkhälsostrategiska uppdraget. Under våren 2023 har det gett effekter som på sikt leder till måluppfyllnad.

Genom kunskapsspridande aktiviteter, gemensamma processer med kommuner och civilsamhälle, medverkande i olika nätverk och samverkansytor samt framtagande av kunskapshöjande material ökar kunskapen om samhällsaktörers betydelse för hälsans utveckling. Där skapas också ökade möjligheter till samtal och dialog kring strategiskt folkhälsoarbete som ökar olika aktörers förmåga att se sin roll i det gemensamma folkhälsoarbetet. Inom *Jämlig barnhälsa*-arbetet har det också lett till att beslutfattare har ökad förmåga att fatta beslut baserat på kunskap om förutsättningar för hälsa. Arbetet har också lett till ökad samverkan mellan aktörer och underlättar för fler att hitta former och strukturer för att arbeta strategiskt med folkhälsa.

Under våren har det skapats ökade möjligheter att mäta effekter av bidragsgivning inom *God och jämlig hälsa* och *Funktionsrätt*.

Genom samverkan med civilsamhälle och kommuner inom *Jämlig barnhälsa*-arbetet har det skapats ökade möjligheter till målgruppers delaktighet i utvecklingsprocesser och beslutsfattande.

Genom uppföljning och analys av genomförda projekt inom Värmlands projektparaply, har systemhinder för god och jämlig hälsa synliggjorts och kunskapen om normers betydelse för hälsans utveckling har ökat hos samverkande aktörer.

Indikatorer		Utfall	Kvinnor	Män	Mål																
Skillnad på medellivslängd kopplad till socioekonomi																					
Kommentar Indikator mäts på helår.																					
Självskattad hälsa	<table border="1"> <caption>Data for Self-rated Health Chart</caption> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Utfall (Bar)</th> <th>Kvinnor ack (Dot)</th> <th>Män ack (Dot)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>69</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>72</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>68</td> <td>64</td> <td>68</td> </tr> </tbody> </table>	Year	Utfall (Bar)	Kvinnor ack (Dot)	Män ack (Dot)	2020	69	-	-	2021	72	-	-	2022	68	64	68				
Year	Utfall (Bar)	Kvinnor ack (Dot)	Män ack (Dot)																		
2020	69	-	-																		
2021	72	-	-																		
2022	68	64	68																		
Kommentar Indikator mäts på helår.																					

Indikatorer		Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Tematiska uppföljningar av implementeringen av Region Värmlands folkhälsostrategiska plan: Uppbyggnad av stödstrukturen					
Kommentar Genom dialoger, samtal och samarbeten ökar kunskapen om behovet av stöd och hur stödstrukturen ska byggas för att möta behov hos samverkande aktörer.					
■ Uppföljning av verksamhetsbidrag samt projekt- och arrangemangsbidrag					
Kommentar Indikator mäts på helår.					
■ Följa upp de särskilda fokusområdena för Värmland: utbildningsnivå, bostadsort och socioekonomi, barn och unga, samt äldre					
Kommentar Indikator mäts på helår.					

Aktiviteter	Status
Processledning av det gemensamma arbetet tillsammans med kommunerna och idéburen sektor	 Pågående
Implementering av den folkhälsostrategiska planen	 Pågående

4.3.1 Skapa en struktur för regionalt stöd för länets folkhälsoaktörer

Behov hos samverkansaktörer undersöks genom flera olika processer för att skapa underlag för att bygga en hållbar och behovsanpassad stödstruktur. Arenor för samverkan och kommunikation inom och mellan aktörer byggs upp.

Interna dialoger pågår mellan Nya Perspektiv, Område samverkan, God och nära vård, regional utveckling samt folkhälsoavdelningen för att hitta former för en intern struktur för att planera och följa upp regionens folkhälsouppdrag. Ett uppdrag är formulerat att ta fram förslag på intern organisering.

Fortsatt utveckling av samverkan sker med idéburen sektor genom *Överenskommelsen Värmland*, projekt- och verksamhetsbidrag till idéburen sektor samt samverkan genom IOP och samverkansavtal.

Fortsatt dialog med länets kommuner kring behov av stöd och möjligheter till samverkan i lokalt och regionalt folkhälsoarbete genom nätverk för suicidprevention och goda levnadsvanor för barn och unga, samverkansprocesser inom jämlik barnhälsa samt planering för gemensam analys och dialog kring *Liv och hälsa*-data på kommunnivå. Konceptet kring *Folkhälsoveckan* utvecklas och etableras som en plattform för gemensamt lärande, kommunikation och utveckling. Dialogen med Länsstyrelsen är intensifierad utifrån folkhälsouppdraget på regional nivå.

4.3.2 Utveckla samverkan med andra regionala utvecklingsarbeten som påverkar folkhälsan.

Strategier och analytiker på folkhälsoavdelningen medverkar i och driver ett flertal processer som krockar i andra utvecklingsarbeten som pågår inom och utanför Region Värmland så som *Nya Perspektiv*, *God och nära vård*, *Jämlik barnhälsa*, *Värmlandsstrategin* och kunskapsstyrningen. Arbetet med att hitta strukturer och kommunikationsvägar för att skapa synergier och samverkan mellan andra regionala utvecklingsarbeten pågår och underlättas av en renodling av folkhälsoavdelningens uppdrag.

4.3.3 Kommunikation Region Värmlands folkhälsostrategiska plan

Kunskap om Regions Värmlands *Folkhälsostrategiska plan* sprids via flera olika kommunikationsvägar. Den nya nämnden har fått särskild utbildning om regionens folkhälsouppdrag och den folkhälsostrategiska planen. Filmen *Tack* presenteras och visas i flera olika sammanhang, samtal förs med *Nya perspektiv* och *God och nära vård* om hur vi kan samverka på bästa sätt för att nå målen i planen och information och samtal förs med ett flertal aktörer via nätverk och folkhälsoveckan.

4.3.4 Beskriva och kommunicera innebörden av strategiskt folkhälsoarbete

Kommunikation om innebörden av strategiskt folkhälsoarbete sker inom ramen för fler olika pågående kommunikationsprocesser inom Region Värmland och med samverkansaktörer. Folkhälsoveckan är en viktig plattform för samverkan, samtal och dialog om olika aktörers betydelse och ansvar i det strategiska folkhälsoarbetet. Filmen *Tack* visas och används som dialogunderlag i ett flertal delar av organisationen och hos samverkande aktörer.

4.3.5 Använda uppföljningsstrukturen för den folkhälsostrategiska planen

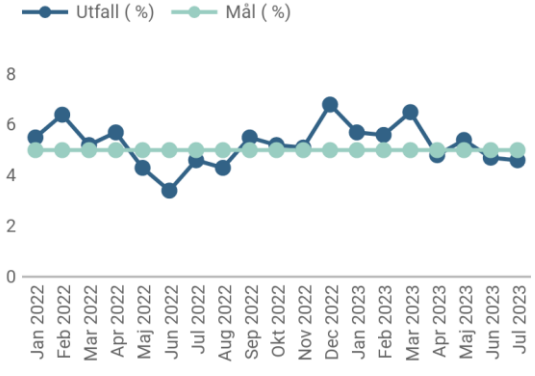

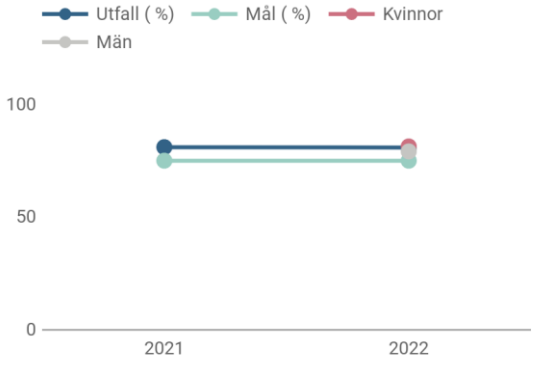
En uppföljningsstruktur för den folkhälsostrategiska planen tas fram under året. Uppdraget är tilldelat en arbetsgrupp bestående av folkhälsostrateger och folkhälsoanalytiker. Uppföljning av den folkhälsostrategiska planen ska, enligt beslutad uppföljningsbilaga göras under år 2024.

4.3.6 Följa upp, utvärdera och mäta folkhälsoarbete även i ekonomiska termer för att belysa effektivitet och kvalitet i hälsofrämjande arbete.

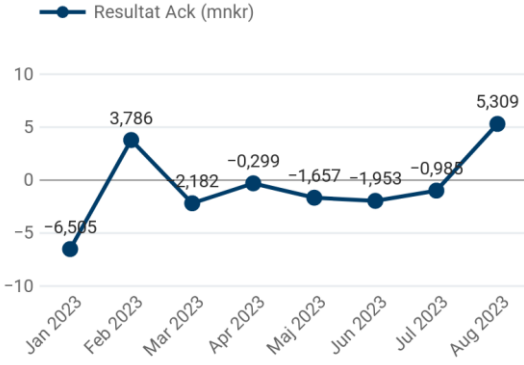
Arbete inom detta område har inte prioriterats under våren.

4.4 Hållbar organisation - Hållbart arbetsliv

Indikatorer		Utfall	Kvinnor	Män	Mål
 <p>Sjukfrånvarokvot</p>		5,4 %			5 %
<p>Kommentar Sjukfrånvaron för kultur och bildning var för perioden 5,4 procent. För kvinnor var genomsnittet 6,1 procent och för män 3,7 procent.</p>					
 <p>Medarbetarengagemang</p>					
<p>Kommentar Indikator mäts på helår. HME-enkät genomförs under hösten 2023.</p>					

Aktiviteter	Status
<p>Genomföra Hälsosfrämjande arbetsplats i enlighet med HR-avdelningens struktur för arbetet (utbildningar, föreläsningar, fysisk aktivitet etc.)</p> <p>Kommentar Kulturavdelningen har under våren 2023 blivit certifierad som hälsosfrämjande arbetsplats. Avdelningen arbetar med hälsoinspiratörer och har skapat en gemensam kalender för inspiratörernas aktiviteter.</p>	<p> Pågående</p>

4.5 Hållbar organisation - Ekonomi i balans

Indikatorer		Utfall	Kvinnor	Män	Mål
 <p>Nettokostnad mot budget</p>					

Aktiviteter	Status
Vidareutveckla plan för ekonomistyrning	 Pågående

4.6 Hållbar organisation - Minskat miljöavtryck

Region Värmlands folkhögskolor

På Region Värmlands folkhögskolor mäts matsvinnet en gång per termin och skolornas kök har gjort en mätning under våren. Mätningarna visar att matsvinnet har minskat jämfört med tidigare mätningar. En skola har halverat matsvinnet jämfört med 2022. Genom arbetet med mätningarna har medvetenheten i ämnet också ökat bland skolornas personal. Folkhögskolorna har fortsatt utveckla arbetet med att servera hållbara måltider som är klimatsmarta. Vegetariskt och/eller veganskt finns alltid som ett alternativ. Skolorna har minskat avfallet genom insatser som till exempel att sälja matlådor.

För att minska resandet genomförs digitala föreläsningar och workshops vilket i sin tur har lett till att flera gästföreläsare kan delta på distans. Personalmöten genomförs, i den mån det går, via Teams för att minska resandet mellan huvudskolan och dess filialer.

Kulturavdelningen

Genom att nämndens verksamhetsplan för 2023 innehåller förtydligande om hur nämndens mål kan knytas till målen i till Agenda 2030 kan även kulturavdelningen tydligare koppla sina aktiviteter dit. Kulturavdelningen har också flera delar av verksamheten som direkt syftar till att sträva mot globala mål om jämställdhet, jämlikhet, utbildning och hållbarhet ur olika perspektiv. Det kan handla om slöjdens kunskap om hållbar resurshantering, olika bidrag och stöd som syftar till att öka jämlikhet, jämställdhetsperspektiv på deltagande och medverkande i projekt, arrangemang och löpande verksamhet, insatser där kulturen spelar roll som förutsättning för utbildning, hälsa och inkludering. Med mera. Möjligheten att inkludera en koppling av avdelningens verksamhetsplan 2024 till de globala målen kommer att prövas i samband med framtagandet av planen.

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Andelen medarbetare och förtroendevalda som reser hållbart * till och från arbetet respektive uppdraget ska öka				
Kommentar Indikator mäts på helår.				
Mängden matsvinnska minska				
Kommentar Folkhögskolornas kök och restauranger arbetar aktivt med att minska sitt matsvinn. På folkhögskolorna säljs matrester som matlådor. De har även mat- och internråd för att främja delaktighet och gemensamt arbete med bland annat matsvinn. Matsvinnsmätningar görs under en vecka på våren och hösten med fokus på lunchserveringen.				

Indikatorer		Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Inköpsandelen ekologiska livsmedel ska vara minst 50 procent					
Kommentar Indikator mäts på helår.					
Inköpsandelen närproducerade livsmedel ska öka under perioden med en strävan att uppnå minst 30 procent					30 %
Kommentar Indikator mäts på helår.					

Aktiviteter	Status
Region Värmlands folkhögskolor arbetar aktivt med att minska matsvinn genom bland annat noggrann måltidsplanering och att sälja matlådor (överbliven mat)	Pågående
Utbildningsinsatser för personal som arbetar i kök	Pågående
Region Värmlands folkhögskolor följer avtalade upphandlingar	Pågående

4.7 Hållbar organisation - Respektfulla möten

Indikatorer		Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Andel medarbetare som upplevt kränkningar eller trakasserier					
Kommentar Indikator mäts på helår.					

4.8 Tydligare styrning och ledning av regionens arkivhantering

Arbetet med att stötta framtagandet av nämndernas informationshanteringsplaner fortsätter. Planerat kungens besök i Karlstad i samband med sina 50 år på tronen i form av en scenisk framställning av Karlstads historia vid Almen-torget. Framställningen framförs av deltagare från Arkivcentrum. Drivit projekt tillsammans med externa aktörer för att belysa kvinnors avtryck i arkiven och hur det har format historien.

Regionfullmäktige beslutade 2023-04-19 att flytta ansvaret som arkivmyndighet från kultur- och bildningsnämnden till regionstyrelsen och med anledning av detta förslås att målet tas bort ur kultur- och bildningsnämndens nämndplan 2023 efter delårsrapporteringen.

Indikatorer		Utfall	Kvinnor	Män	Mål
■ Andel nämnder som har arkivsamordnare					100 %
Kommentar Indikator mäts på helår.					
■ Andel nämnder som har informationshanteringsplan					100 %
Kommentar Indikator mäts på helår.					
■ Andel nämnder som har arkivförteckning					100 %
Kommentar Indikator mäts på helår.					

Aktiviteter	Status
Beslut om styrande dokument för samtliga nämnder avseende: arkivsamordnare, informationshanteringsplan och arkivförteckning	Pågående

5 Uppföljning av nämndplan och andra politiska uppdrag

5.1 Kultur- och bildningsnämndens fokusområde/inriktning för år 2023

5.1.1 Digitalisering

Dialog med Region-IT för att påbörja process kring digitalisering av bidragsprocessen inom kultur och bildning.

Projektet utveckling av folkhälsodata fortsätter i syfte att utveckla insamling, användning och kommunikation av data kring befolkningens hälsa.

Inom folkhögskolorna utforskas VR (virtual reality) och AI (artificiell intelligens) inför framtida utveckling.

5.1.2 Hållbarhet utifrån Agenda 2030

Utveckling och samverkan inom det strategiska folkhälsoarbetet är en viktig del i regionens arbete med hållbarhet utifrån Agenda 2030 och omfattar framför allt social hållbarhet men är även viktigt för utvecklingen mot ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

5.1.3 Kultur, hälsa och folkhälsa - i samverkan

Kulturavdelningen är delaktiga i arbetet med att motverka utanförskap och ofrivillig ensamhet och har bland annat ökat bibliotekens kompetens gällande kognitiv tillgänglighet, stöttat insatsen *Läsglädje för äldre* där vi tillsammans med folkbildningen stöttar läsande volontärer. Ambitionen att bygga vidare på tidigare satsning *Biblioteket som resurs för äldreomsorgen* har pausats på grund av förutsättningar inom omsorgen.

5.1.4 Ledarutveckling kopplat till effektmålet hållbar organisation

Nya chefer i verksamheten genomgår Region Värmlands utbildningsprogram för nya chefer och uppdraget tydliggörs via ledar- och medarbetardeklarationer. Ledningsgruppsutveckling har genomförts och följs upp.

5.1.5 Motverka utanförskap och ofrivillig ensamhet

Projektet I2I avslutat under våren 2023. Lärdomar från projektet lever kvar i olika processer och arbeten inom region Värmland och hos andra aktörer.

Samverkan med Värmlands projektparaply inom ramen för projekt kring UVAS (unga som varken arbetar eller studerar).

5.1.6 Motverka långsiktiga konsekvenser av covid-19 inom nämndensansvarsområden utifrån gjorda analyser

Sedan pandemirestriktionerna upphävdes har kulturlivet i stor utsträckning kunnat återuppta sin ordinarie verksamhet, men många kulturverksamheter rapporterar att de fortfarande inte har återfått publik på samma nivåer som före pandemin. De kvarstående negativa effekterna av pandemin på hälsan är omfattande. Det finns således fortsatt behov av stöd från Region Värmland till kultur- och folkhälsoområdet för att motverka konsekvenser av pandemin.

6 Arbete med personal- och arbetsmiljöfrågor

Enligt arbetsmiljölagen ska arbetsgivare och arbetstagare samverka för att skapa en god arbetsmiljö på arbetsplatsen. Arbetsgivaren har det yttersta ansvaret för arbetsmiljön och är skyldig att bedriva systematiskt arbetsmiljöarbete. Alla medarbetare ska ha kunskap om risker i arbetet och hur de kan förebyggas. Att arbeta systematiskt med arbetsmiljön bidrar till att minska sjukskrivningar och att skapa en tillfredsställande arbetsmiljö.

Hittills under året har nämnden fått information om sitt arbetsmiljö- och personalansvar och även fått information om personal och personalarbete inom nämndens ansvarsområde. I kultur- och bildningsnämndens internkontrollplan för 2023 har risker kopplat till arbetsmiljö identifierats och dessa följs upp under rubriken internkontroll i detta dokument.

7 Nämndanalys

Årets bokslut prognostiseras uppvisa ett överskott på cirka 4 miljoner kronor, varav folkhälsan svarar för 2,6 miljoner kronor. Överskottet orsakas av ökade projektintäkter samt vakanser.

Avvikelse utfall mot budget för perioden +5,3 miljoner kronor. Överskott inom kulturavdelningen till följd av att höstens bidrag ännu inte är utbetalda. Underskott inom folkhälsan till följd av periodiseringseffekter av bidragsutbetalningar.

8 Internkontroll

Bristande regional samsyn kring folkhälsouppdraget gör att vi inte samverkar kring rätt saker när det gäller folkhälsa

Kultur- och bildningsnämnden har under våren fått utbildning om det regionala folkhälsouppdraget och Regions Värmlands folkhälsosstrategiska plan.

Dialoger förs med länets kommuner inom ett flertal processer och inom ramen för folkhälsoveckan.

Utökad samverkan med Länsstyrelsen Värmland utifrån länsstyrelsernas nya folkhälsouppdrag.

Interna dialoger kring Region Värmlands folkhälsouppdrag förs med *Nya Perspektiv*, område samverkan, *God och nära vård*, regional utveckling samt kunskapsstyrningen.

Bristfällig arbetsmiljö

Kultur- och bildningsnämnden har under våren fått information om sitt arbetsmiljö- och personalansvar och även fått information om personal och personalarbete inom nämndens ansvarsområde.

Information i arbetsgrupperna, kontinuerlig utbildning av chefer i SAM (systematiskt arbetsmiljöarbete). Utbildning av förtroendevalda i arbetsmiljöfrågor. Uppföljning av HME-enkäten på arbetsplatserna. Ökad kännedom om avvikelshanteringssystem och visseblåsarsystem.

Försämrad samhällsekonomi med hög inflation och risk för minskade statsbidrag

Förvaltningsområdets ledning har under året skärpt fokuseringen på den ekonomiska situationen, och genomfört generella kostnadsreducerande åtgärder beslutade av regiondirektören i november 2022 innefattande anställningsstopp för administrativ personal. Kultur- och bildningsverksamheten har hittills under året uppvisat en ekonomi i balans. För att kunna reducera kostnaderna under 2024, då den ekonomiska situationen bedöms bli ytterligare försämrad, har tjänster hållits vakanta och reduktion av bemanning påbörjas inom folkhögskolorna utifrån minskade statsbidrag. Därutöver har enligt ytterligare uppdrag från regiondirektören en plan för ytterligare kostnadsreduktioner utarbetats. Samtliga chefer inom förvaltningsområdet har deltagit i arbetet med denna. Utöver sedvanlig månadsrapportering är dialog om den ekonomiska situationen och kostnadsreducerande åtgärder sedan i maj månad en stående punkt på dagordningen i kultur och bildningsnämnden och dess arbetsutskott. Under hösten planeras beslut i nämnden om åtgärder som kräver politiska beslut.

Nämndens roll i förhållande till arkivverksamheten är otydlig

Regionstyrelsen leder och samordnar Region Värmlands informationshantering avseende diarium, informationssäkerhet, IT-säkerhet och systemstöd där även arkivverksamheten är organisatoriskt placerad. För att få en rakare linje mellan förvaltning och nämnder beslutade regionfullmäktige 2023-04-19 att flytta ansvaret som arkivmyndighet från kultur- och bildningsnämnden till regionstyrelsen.

Med anledning av detta förslås att risken tas bort ur kultur- och bildningsnämndens internkontrollplan 2023.

Effekterna av det som gjorts inom folkhälsouppdraget syns inte vid uppföljning, är svårt att mäta

Under våren 2023 påbörjas arbete med att ta fram en uppföljningsstruktur för den folkhälsostrategiska planen enligt planens beslutade uppföljningsbilaga.

Projektet *Utveckling av folkhälsodata* syftar till att undersöka och utveckla insamling, användning och kommunikation av data kring befolkningens hälsa.

En planeringsprocess för att möta kommuner i analys, användning och spridning av *Liv och hälsa*-data pågår.